

„Stajerc“ izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
5 kron, za Ogrsko
6 kron 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 7 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost poš-
tmine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
št. se prodajajo po 10 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stlopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2-50
za 1/64 strani K 1—
Privečkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 22.

V Ptuju, v nedeljo dne 3. junija 1917

XVIII. letnik

Bodimo Avstrijci!

Par besed hočemo izpregovoriti, to pa
ravno na dnevu, ko se avstrijska državna
zbornica po dolgem času zopet otvori. Časi
so preresni, da bi poslanci po stari navadi
brskali v malenkostih; zato bi želeli mi in z
nami gotovo vso ljudstvo, da ne postane dr-
žavna zbornica zopet prizorišče narodnjaških
komedij, medsebojnih brezplodnih preprirov in
državo sramotečih orgij. Kajti danes ne gle-
damo samo mi na državno zbornico, marveč
oči celega sveta, tudi nam sovražnega sveta so
nanjo obrnjene. Ko bi torej ta zbornica sedaj
svoje odgovornosti polne naloge ne raz-
umela, ko bi se zopet na staro pot podala,
potem bi bilo pač bolje, ako se jo razpusti
in razžene. Demokratična misel, ki bi morala
biti temelj vsaki državni zbornici, ne sme
biti korumpirana!

Žal, da se že zdaj množijo znaki, da bo-
dejo gotove skupine poslancev v državni zbor-
nici staro nevarno igro pričele. Ne govorimo
samo o Čehih, ki trkajo danes nakrat na svo-
jo „državno pravo“, namesto da bi pošteno
obžalovali grde napake svoje prejšnje politike.
Ne govorimo o Poljaki, ki igrajo še istotako
nejasno vlogo in se pripravljajo na boj za
galitsko samoupravo, medtem ko hočejo Ru-
sini to željo preprečiti. Ne govorimo o raznih
drugih narodnostih, ki poskušajo z vsemi
sredstvi svoje bolj ali manj neopravičene ali
pretirane cilje doseči. Omeniti hočemo le na
kratko, da se zastopniki slovenskega ljudstva,
po večini torej klerikalni poslanci, priprav-
ljajo na čudne borbe, katere po našem mne-
nju ne bodoje koristile ne ljudstvu, ne dr-
žavi. Za te slovenske poslance postalo je
namreč „jugoslovansko vprašanje“ pereče. In
zdaj, ravno zdaj v tretjem letu svetovne voj-
ne, pred najhujšimi odločilnimi boji, ravno
zdaj hočejo to sicer še presneto mistično in
megleno „jugoslovansko vprašanje“ rešiti.
Ravno sedaj torej! Radovedni smo, v kak-
šnih oblikah se bode to „delo“ pričelo in iz-
vševalo. Na vsak način pa protestiramo že

danes odločno proti temu, da bi se na pod-
lagi želj posameznih klerikalnih in šovinistič-
nih poslancev razpravljalo o usodi slovenskega
ljudstva na način, ki je temu ljudstvu same-
mu tuj in nerazumljiv. Razkosavanje krono-
vin v zmislu gotovih „jugoslovanskih“ progra-
mov, ki so nam prinesli itak dovolj nesreče,
ne sme biti predmet razprav državne zbor-
nice.

Caveant consules! Slovenski poslanci
naj pomislijo, da jih ljudstvo vidi in čuje,
da jih bode kritikovalo in sodilo. Ljudstvo
ne zahteva zdaj brezplodne „jugoslovanske“
politike, marveč zahteva gospodarskega dela,
da se zacelijo rane svetovne vojne, da se
ljudstvu pomaga zopet k višku, da se vsem
stanovom pot bodočnosti ogladi; — ljudstvo
zahteva močno, složno Avstrijo, ki imponira
sovražniku in ki temelji na lastni sili svojih
narodov, — in ljudstvo zahteva od svojih
zastopnikov, da delujejo ti z vsemi kriplici nato,
da se čimpreje uresniči poštene, častni in
zmagoviti mir.

Bodimo Avstrijci!

Svetovna vojska.

Zopetno divjanje Sočine bitke.

Avstrijsko uradno poročilo od
četrtka.

K.-B. Dunaj, 24. maja. Uradno se da-
nes razglša:

Vzhodno bojišče. Na mnogošte-
vilnih točkah fronte razvil je sovražnik po-
višano bojno delovanje.

Italijansko bojišče. Od večeraj
opolodne dirja Sočina bitka nanovo z nena-
vadno ljutostjo. Naval sovražnih množic
obrača se sedaj proti celi 40 kilometrov široki fron-
ti od Plave pa do morja. Na mnogih točkah
tudi ponoči v bojih ni bilo odmora. V pro-
storu gore Kuk, pri Vodici in proti
Monte Santu metal je sovražnik popoldne

svoje nasokne kolone v bitko. Kar je izhod-
no gore Kuk prodiralo, postalo je žrtev na-
šega uničevalnega ognja. Pri Vodich razbili
so se sovražni napadi na hrabrosti večinoma
iz vzhodne Galicije in Bukovine izvirajočih
infanterijskih regimentov št. 24 in 41. Pri
klostru Monte Santo zamogel je sovražnik
naše z bobenskim ognjem razrušene jarke
prekoračiti; bil je pa od takoj došlih ojačenj
prijet, na njegove rezerve nazaj vržen in s
temi vred od naših topov čez hrib navzdol
spoden. V istih urah izjalovila sta se vzhodno
od Gorice dva mogočna italijanska množin-
ska navala deloma v bližinskem boju proti
naši hrabri infanteriji. Posebno ljuto in trdo-
vratno se je borilo na bojiščih kraške
visoke planote. Od začetka dneva sem ležale
so tukaj naše postojanke in za njimi ležeče
ozemlje v bobenskem ognju sovražnih topov
vseh vrst. Proti opoldnu zapričel je pri Ko-
stanjevi prvi sovražni infanterijski
napad. Bil je zavrnjen. Popoldne izbruhnili je
mogočni italijanski napad proti celi fronti kraške
visoke planote. Valovje za valovjem podil je
sovražnik med Fajti Hribom in morjem
zoper naše črte. Kjer se je ena sovražna ko-
lona razbila, stopila je nova na njeno mesto.
Napad in protinapad sta zadela drug na dru-
zega. Tako je trajala borba do večera v ne-
spremenjeni sili. Dobiček na ozemlju zamo-
gel je sovražnik doseči le na širokem oddelku
od Jamiane, kjer smo morali svoje čete
za en kilometer nazaj vzeti. Povsod drugod
smo obdržali svoje postojanke v vsej njih raz-
širjenosti. Ogrski armadni regimenti št. 39 in
61 ter priznane honvedske čete so svoji
zgodovini nove, krasne slavne liste pridobili.

Južno-vzhodno bojišče. Pri
Ferasu je bil neki italijanski poskus premo-
stitve po artiljerijskem ognju preprečen.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 24. maja (W.-B.) Iz ve-
likega glavnega stana se poroča:

Mir; samo razdrobljeno kamenje ropota pod z
železom obkovanimi čevlji. . . Mir; le možje stokajo
pod težkim bremenom. . . Mir! Samo. . . zdaj trga z
ropotom deset predznih, šumečih granat. . . deset ognje-
nih jam v cesti. . . Ogenj, železo, kamenje se razkropi. . .
Vržemo se na tla. . . Gladko ležimo na razbitem ka-
menju. . . Mir, mir. Samo. . . zdaj zakriči zopet deset
granat in deset šrapnelov. . . Ogenj, železo, kamenje
se razkropi med nami, nad nami. . . In lunina luč teče
srebrno v jame granat. . .

Mir, mir.
„Naprej! Četrta četa, naprej!“ Nikdo ne manjka;
nobeden!

Skočijo navzgor in hitijo za menoj. Svetilniki
bruhajo svojo luč na nas! Kaj hoče ta pogubna srebrna
luč? Naprej!

„Gospod lajtnant, gospod lajtnant!“

„Kaj je?“

„Hočem pri Vas ostati; pri Vas se čutim tako
varnega!“

Oj ti dobra Stajerska duša, ko bi te zamogla
ta otroška vera varovati! Tokrat smo prišli srečno za
pokopališče, za zlato žarkino steno zvezd. . .

Neskončna srebrna cesta.

Spisal Rudolf Bernreiter.*

Noč leži črna nad ravno, kraško zemljo. Deseti-
soč zvezd in luna izlivajo srebrno in zlato luč na kamenje.
V neskončnem okrožju kamenje, kamenje, kamenje. . .
Sredi skozi kamenito polje vodi cesta. Raztrgana od
isočnih granat, razrojena in razbita, leze skozi kamenito
plazoto in njene temne jame pijejo požrešno srebrno
lunino svetlobo. Dve uri dolgo leze cesta; dve uri
dolgo vlivajo velikanski svetilniki svojo belo luč nanjo;
srebrna kakor lunina svetloba teče ta luč na cesto; dve
uri dolgo dvigajo se na desni, na levi, zadaj, spredaj
rakete, bele, zelene, rdeče; in dve uri dolgo krepavajo
na srebrni cesti in poleg nje granate, granate. . .
In preko njih eksplodirajo z rezkim, plehnatim glasom
šrapnele. . . Dve uri dolgo, dokler se ne pokaže po-
kopališko zidovje razstreljene vasi. Tam se izteče srebro
svetilnikov v črno negotovost noči; tja prihajajo le še

„zgrešene“ granate in šrapneli, tam stojijo zlate zvezde
žareče na luninem nebu in tako je, kakor da bi hotele
od firmamenta pa do zemlje tkati steno žarkov, na ka-
teri bi se morale granate razbiti. Kar leži za to steno,
je varno pred njimi. Za pokopališčem postaja cesta črna.
Tu se vozijo vozovi semintja, živali nosijo dragoceni
materijal, čete marširajo v vrsti. . . Ali srebrna cesta
iz postojanke do kolodvora! Ta neskončna srebrna
cesta! Ta grozoviti veržini člen med fronto in etapo!
Vsako noč potrebuje mož v strelskem jarku nova sred-
stva za življenje, novi material, novo municijo in vsako
noč potujejo ljudje na cesti semintja. Ljudje padajo,
konje se sestrelja, vozove razbija. . . Ostati morajo
ležati na srebrni cesti; dve noči, tri noči. . . In vsako
noč potujejo zopet od pokopališča v postojanko, od
postojanke v pokopališče in na pokopališču se množijo
leseni križi. . .

Na peklenški poti k pokopališču! Rakete se dvigajo
svitlo iz postojanke; svetilniki mečejo luč in
vedno zopet luč; luna. . . zvezde. . . ravna kamenita
zemlja. . . pač za obupati. . . nobena stena. . . nobeno
drevo. . . niti en veliki kamen. . . niti en leseni križ! Vse
razstreljeno, razbito, raztrgano. Le kamenje in kamenje. . .
Smo na srebrni cesti; na peklenški poti k
pokopališču!

* Kakor smo v zadnji številki poročali, padel je na italijanski
fronti junaka smrti komaj 22-letni nemški pisatelj Rudolf Bern-
reiter iz Maribora, ki je žrtvoval kot lajtnant domovini svoje
vetro življenje. Prinašamo v prevodu eno njegovih v strelskem
jarku spisanih črtic. (Op. ur.)